

S U N U Ş

Prof.Dr. Necdet SERİN*

Cumhuriyetin temel bilim yuvalarından birincisi olan Ankara Üniversitesi, kurulduğu günden beri sürekli bir gelişme içindedir. Yalnız fen bilimleri dalında değil, özellikle sosyal bilimler alanında yaptığı çalışmalar ve gösterdiği gelişme ile, uluslararası bilim ortamında kendine seçkin ve onurlu bir yer edinmiştir. Ankara Üniversitesine bağlı olarak açılan Osmanlı Tarihi Araştırma ve Uygulama Merkezi'nin yayın organı olarak çıkan bu dergi ile Üniversitemiz başarı zincirine yeni bir halka daha eklemektedir.

Hemen her konuda olduğu gibi tarih konusunda da ilk ciddî ve kapsamlı araştırmalar Cumhuriyet döneminde başladı. Ancak, çok geniş ve zengin, buna karşılık sürekli ihmal edilmiş olan tarihimizi kısa bir süre içinde her yönüyle ortaya koymak hemen hemen imkânsızdı. Cumhuriyet döneminde tarihle ilgili yoğun çalışmalar, dil çalışmaları ile birlikte 1928'den itibaren başlayabildi. 15 Nisan 1931'de kurulan *Türk Tarihi Tetkik Cemiyeti* (Türk Tarih Kurumu) ilk önemli adım oldu. Bu büyük işi başarmada Türk Tarih Kurumu'na destek olmak üzere Atatürk, 1935 yılında Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi'ni kurdurdu. Fakültenin kuruluşu sırasında ve daha sonraki çalışmalara zaman zaman bizzat kendisi de katıldı.

Atatürk, genel olarak tarihe, özel olarak Türk Tarihine çok önem veriyordu. 1933 yılında yaptığı bir konuşmada bunu şöyle belirtmektedir, "*Ben fâni bir insanım, birgün öleceğim. Büyüklüğüne ve üstün yeteneklerine inandığım Türk Ulusu'nun gerçek tarihinin yazılmasını sağlığında görmek istiyorum. Onun için bu toplantılarda kendimden geçiyor, herşeyi unutup, sizi yoruyorum. Beni affedin*".

* Ankara Üniversitesi Rektörü.

Bu kısa cümleler, o zamanlar Atatürk için amaç, Türk Ulusu için hedef ve Atatürk tarafından Türk Ulusu'na vasiyettir. Bu kısa, içten ve yürekten direktif doğrultusunda yapılan tarih araştırmaları zincirine bu dergi ile yeni bir halka eklenmektedir.

Tarihin ve tarih araştırmalarının önemi, bugün Türkiye'nin karşı karşıya bulunduğu birçok ulusal ve uluslararası sorunlar gözününe alındığında bir kez daha anlaşılmaktadır. Özellikle yakın tarihimizi oluşturan Osmanlı İmparatorluğu ve Cumhuriyet dönemi ayrı bir önem taşımaktadır. Fakülte ve diğer kuruluşlarımızın yanında Osmanlı Tarihi Araştırma ve Uygulama Merkezi'nin Osmanlı dönemi tarih araştırmalarına önemli katkılarda bulunacağına inanıyorum. İlk adım, bu dergi çıkarılmak suretiyle atılmıştır.

Tahrif edilmiş bilgilerle dolu tarih kitaplarının sayısı, özellikle son yıllarda giderek artmaktadır. Tarih araştırmalarının can damarını oluşturan bu nokta sağlıklı bir yapıya kavuşturulmazsa, gelecekte bundan sadece Türkiye Cumhuriyeti ve Türk milleti zarar görecektir. Çünkü Atatürk'e göre, "*Tarih yazmak, tarih yapmak kadar önemlidir. Yazan yapana sadık kalmazsa değişmeyen gerçek insanlığı şaşırtacak bir mahiyet alır*". Çünkü, "*Sonradan uydurma bir eser vücuda getirerek ertesi gün pişman olmaktansa, hiçbir eser vücuda getirmemek, beceriksizliğini itiraf etmek daha iyidir*". Çünkü, "*Tarih hayâl mahsulü olamaz. Tarih yazarken gerçek olayları bulmaya çalışmalıyız. Eğer bunları bulamazsak bilinmeyenleri ve bu arada cahilliğimizi itiraf etmekten çekinmeyelim*". Çünkü, "*Tarih bir milletin kanını, hakkını, varlığını hiçbir zaman inkâr edemez*".

Atatürk'ün, "*Büyük işleri yalnız büyük milletler yapar... Eğer bir millet büyükse kendisini tanımakla daha büyük olur*" sözünden hareketle şu gerçeğe ulaşılabilir. Bir milletin kendisini tanınması ancak tarihini bilmekle mümkündür. Fakat bu tarih, doğru bilgiler üzerine kurulu, objektif bir tarih olmak zorundadır. Bu zor işi yapmak ise çeşitli adlar altında çalışan tarih araştırma merkezlerimizin görevidir. Osmanlı Tarihi Araştırma ve Uygulama Merkezi'nin görevi de bu çerçevede içindedir. Gerek Araştırma Merkezi, gerekse enstitüler ve fakülte-lerde tarih araştırması yapan öğretim üyelerimize Atatürk'ün bir sözünü hatırlatarak cümlelerimi bitirmek istiyorum, "*Tarih tezi olgunlaştı. Onun üzerinde yürümek, durmadan çalışmak gerekir. Bazı imansızlar olabilir. Bunlar yol kesenlere benzer, aldırmayınız*".